

Pijarów. W 300 rocznicę założenia zakonu OO... 1617—1917. Kraków 1917, nakł. Kollegjum XX. Pijarów w Krakowie, druk. W. Poturalskiego, m. 8-a str. 120, 1 K 50 h.

Zakon OO. Pijarów obchodził w 1917 r. 300-lecie swego założenia. Niniejsza broszura mu być pamiątką i uczczeniem tej rocznicy. Składają się na nią: List Ojca św. Benedykta XV. o Szkołach Pobożnych (str. 5—11), 2 kazania jubileuszowe, wygłoszone u OO. Pijarów w Krakowie w 1917 r. (str. 13—37), życiorys św. Józefa Kalasantego (dołączono kilka szczegółów z historii zakonu (str. 38—61) i błóg. Pompiljusza Marji Pirrottiego (str. 62—85), szkoły pijarskie w Polsce (str. 86—113).

Kazanie X. Wł. Bochosiewicza wyświeśla znaczenie uroczystości pijarskiej. 300 lat upływa od zatwierdzenia zakonu przez Pawła V., 300 lat od wystawienia ku czci publicznej obrazu Najśw. Panny, Patronki Szkół Pobożnych, 150 zaś od kanonizacji założyciela zakonu. Uroczystość przypomina również żywo działalność zakonu w Polsce. Kilka ogólnych uwag o potrzebie religijnego wychowania kończy kazanie, które w tej formie wygląda na niezupełnie dokładne streszczenie, wskutek czego nabiera charakteru odczytu historycznego raczej niż kazania.

Kazanie drugie: X. Dra Fr. Bączkowicza o św. Józefie Kalasantym jako świętym i jako zakonodawcy to rozwinięcie słów św. Pawła: *Umarliście, a życie wasze jest ukryte z Chrystusem w Bogu* i przystosowanie ich do św. Józefa, a w cz. II. wykazanie wartości zakonów dla Kościoła. Kazanie robi również wrażenie streszczenia, przyczem opuszczono całe prawie przystosowanie moralne pięknych myśli zawartych w kazaniu, bo kaznodzieja nie zapomniał zapewne przystosowania takiego uczynić.

Krótki życiorys św. Józefa K. z uwydatnieniem przede wszystkim jego prac wychowawczych i organizacyjnych zawiera również kilka szczegółów o tych polskich członkach zakonu, którzy zasłynęli z świętości życia. Należą do nich między innymi: OO. Kazimierz Bogatko i Aleksander, Bracia Łukasz, Ambroży, Jacek, Teofil, Alojzy.

Żywot błóg. Pompiljusza Pirrottiego niczem nie odbiega w sposobie przedstawienia życia błogosławionego od przeciętnych kompendjalnych naszych żywotów. Charakterystyka szkół pijarskich w Polsce wzięta jest prawie w całości z Hi-

storji literatury Ign. Chrzanowskiego i z jego broszury p. t. Wielka reforma szkolna Konarskiego. Kończy broszurę wezwanie do społeczeństwa o poparcie OO. Pijarów i śliczna modlitwa do Najśw. Panny, Matki dobrych nauk.

Dwie uwagi nasuwają się po przeczytaniu całej broszury. Pierwsza, to pewien zawód, że zakon, który wydał tylu świątłych ludzi, nie uświetnił swego 300-lecia odpowiednią publikacją, któraby dała szczegółowszy obraz jego działalności u nas. Druga, to uczucie żalu, że zakon nie stara się zapoznać ogółu ze swemi świątobliwemi postaciami, o których wyżej wspomniałem. Przemówiłyby one, jako z krwi i kości nasze i przynależne nadto do zakonu czynnego, lepiej do niejednej duszy, niż święci innych, obcych nam usposobieniem narodowości lub też z zakonów kontemplacyjnych.

X. I. Chwirut.